

De ANWB, ook voor natuur en landschap

Ledenonderzoek op Terschelling gaf aan dat 89% van de bezoekers tevreden is over de toegankelijkheid (foto: Eric Wanders).

HENK WIJKHUISEN

Beleving van natuur en landschap is een belangrijk item voor de ANWB. Verreweg de meeste leden geven aan dat het genieten van de natuur en het landschap de belangrijkste reden is om ergens naar toe te gaan, zowel in binnen- als buitenland. Kijken natuurbeheerders vooral naar soorten en biotopen, de ANWB als belangenbehartiger van recreërend Nederland kijkt vooral naar de kwaliteit van het landschap en uiteraard de daarbij behorende recreatievoorzieningen.

Toegankelijkheid

De ANWB richt haar pijlen bijvoorbeeld op de versnippering van het landschap, wat vaak rond de grote steden zichtbaar is. Maar ook op het platteland wordt aandacht gevraagd om lelijke schuren en andere opstallen weg te werken, aantrekkelijke beplanting te gebruiken en vooral het platteland open te stellen voor wandelaars en fietsers. Dat laatste is helaas in agrarisch Nederland een lastige discussie. Het ideaalbeeld volgens de ANWB zou een 'Right of Way' zijn, in Scandinavië bekend als 'Allemansrätt'; het recht om over andermans grond te lopen, zolang de privacy maar niet wordt geschaad en met respect wordt omgegaan met het land, het vee en de natuur.

Daarnaast is de ANWB ook groot voorstander van een zo groot mogelijke toegankelijkheid van natuurgebieden. Toegankelijkheid draagt immers sterk bij aan draagvlak voor natuurbehoud, en geeft bovendien de Nederlander de broodnodige ontspanning in onze hectische samenleving. Natuur en recreatie bijten elkaar in het algemeen niet. Dat grote delen van de natuur in bijvoorbeeld de broedtijd worden afgesloten is vanzelfsprekend. Bijvoorbeeld, recent ledenonderzoek op Terschelling gaf aan dat 89% van de bezoekers tevreden is over de toegankelijkheid, terwijl toch een groot deel van de Boschplaat tot eind augustus is afgesloten om broedvogels rust te gunnen.

Belang van de Noordzee en haar badplaatsen

Niet alleen richt de ANWB zich op het land, maar ook op zee. De Noordzee en de Noordzeekust kan niet alleen gezien worden vanuit een ecologisch, nautisch of waterstaatkundig perspectief, maar ook als bron voor recreatief gebruik. De Noordzeebadplaatsen zijn met ruim 13 miljoen bezoekers de populairste bestemmingen voor de binnenlandse vakanties (15% van alle vakantievierders). Ook voor buitenlandse gasten staan deze kustplaatsen bovenaan met 5,4 miljoen overnachtingen. Alleen de vier grote steden overtreffen dit aantal (ruim 8 miljoen overnachtingen). De kust is goed voor werkgelegenheid in de toeristische en recreatieve sector voor 80.000 mensen en indirect voor nog eens 30.000. Daarnaast bestaat 20% van de vaarbewegingen op de Noordzee uit routegebonden recreatievaart.

Met dit soort cijfers is het duidelijk dat de ANWB een taak heeft op het gebied van belangenbehartiging van toeristisch en recreërend Nederland aan de kust. Dat doet ze onder meer door jaarlijks de kwaliteit van het Noordzeewater te laten controleren in het kader van de Blauwe Vlag. Waar deze vlag wappert kun je gerust het water in; waar de vlag ontbreekt, zoals onder meer in Katwijk, Wijk aan Zee of Egmond, daar is iets mis met de waterkwaliteit, doordat op deze plekken nog riooloverstorten op zee lozen of in het geval van Katwijk, bij het spuien van de sluizen oppervlaktewater van slechte kwaliteit de zee op wordt gebracht.

Windturbines

De ANWB was een van de organisaties die de gang naar de bestuursrechter heeft gemaakt om de

De ANWB is groot voorstander van een zo groot mogelijke toegankelijkheid van natuurgebieden (foto: ANWB).

komt van het Near-Shore Windpark bij Egmond te verhinderen. Volgens de ANWB zouden windturbineparken bij voorkeur gerealiseerd moeten worden op minimaal dertig kilometer uit de kust op de Noordzee. Technisch is dit mogelijk en het voordeel is dat het nauwelijks horizonvervuiling oplevert en bovendien buiten de route ligt van miljeonen trekvogels. Dit beleid wordt gedeeld door de leden. Zo wil 63% van de ANWB-leden geen windmolens in het zicht van de kust. Daarentegen vindt 65% van de ANWB-leden energieopwekking acceptabel in de Noordzee. En maar liefst 61% van de ondervraagden zegt een ander deel van de kust op te zoeken als er voor de kust gebouwd is. Ook heeft de ANWB bezwaar gemaakt tegen de komst van een windturbinepark langs de Afsluitdijk in de Waddenzee. En al die bezwaren zijn uiteraard niet gericht tegen schone energie, maar tegen het feit dat de laatste ongestoorde horizon van Nederland wordt aangetast. Helaas is het Near Shore Windpark bij Egmond al bijna klaar, maar de Waddenzee blijft gelukkig gevrijwaard van windturbines.

Duinen als recreatiegebied

De duinen zijn enorm populair bij wandelaars en fietsers. Bijna nergens in Nederland vind je een landschap met zoveel variatie en een grote beleevingswaarde. Niet voor niets zijn de duinen onderdeel geworden van Natura2000. Wel zijn er soms verschillen in uitgangspunten van het (toekomstig) beheer. Bijvoorbeeld over de ontsluiting van gebieden zijn de meningen wel eens verdeeld. Waar Duinbehoud zich verzet tegen

Fietspad 10 bij Den Haag, ziet de ANWB dit fietspad als een gewenste schakel in de toegankelijkheid van het duingebied. Een andere schakel die ook op het verlanglijstje staat van de ANWB, is een fietsverbinding in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Wie in Bennebroek, Hillegom of Heemstede woont moet nu enorm omfietsen om de kust te bereiken.

De behoefte aan fietsen en wandelen in de Randstad is zeer groot en het aanbod relatief beperkt. Mede door de slechte toegankelijkheid van het landelijk gebied is men dus voor een ommetje al snel aangewezen op de ook al in Nederland niet dik gezaaide natuurgebieden.

Groen In en Om de Stad

Het zou mooi zijn als in de toekomst de potenties van de duinzoom beter worden benut voor een gecombineerd gebruik ten behoeve van mens en natuur. Het omvormen van agrarische percelen naar gebruiksnaatuur levert een prima zoning op. Mensen blijven aan de randen wanneer het hier aantrekkelijk is. Maar ook verder weg van het duin is behoefte aan robuuste, nieuwe groengebieden. Denk aan een tweede Spaarnwoude, Amsterdamse Bos of Vlietlanden. Als deze gebieden er niet zouden zijn, waar zouden die duizenden recreanten dan naar toe gaan? De ANWB spant zich daarom in voor meer Groen In en Om de Stad (GIOS) en pleit al jaren voor een functieverandering van agrarisch gebied in de rand van de (grote) steden. De behoefte aan recreatiegebieden is groter dan het aanbod en dat verschil wordt de komende decennia alleen maar groter. Dus, om de rust te bewaren en de recreatieve druk op de duinen niet verder te vergroten, is het ook voor deze duinen van belang dat in het achterland robuuste groengebieden worden aangelegd.

Kortom, de ANWB is zoveel meer dan de Wegenwacht en is bovendien al bijna 125 jaar oprecht actief om Nederland mooi te houden en nog mooier te maken.

HENK WIJKHUISEN IS BELANGENBEHARTIGER BIJ DE ANWB OP DE AFDELING ALGEMEEN LEDENBELANG

Op de Noordzee zouden windturbineparken bij voorkeur gerealiseerd moeten worden op minimaal dertig kilometer uit de kust (foto: ANWB).

